

ZAKON O SPREMEMBAH IN DOPOLNITVAH
ZAKONA O UVAJANJU NAPRAV ZA PROIZVODNJO ELEKTRIČNE ENERGIJE IZ OBNOVLJIVIH
VIROV ENERGIJE
(ZUNPEOVE-B)

(predlog za javno obravnavo, oktober 2024)

1. RAZLOGI ZA SPREJEM ZAKONA IN VSEBINA

Z Zakonom o spodbujanju rabe obnovljivih virov energije (Uradni list RS, št. 121/21, 189/21 in 121/22 – ZUOKPOE, v nadaljnjem besedilu: ZSROVE) je bila v slovenski pravni red prenesena Direktiva (EU) 2018/2001 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 11. decembra 2018 o spodbujanju uporabe energije iz obnovljivih virov¹ (v nadaljnjem besedilu: Direktiva 2018/2001/EU). To je temeljna direktiva, ki vsebuje določbe glede: skupnega okvira za spodbujanje energije iz obnovljivih virov (v nadaljnjem besedilu: OVE), zavezujočega cilja EU za skupni delež energije iz OVE v bruto končni porabi energije leta 2030, pravil o finančnih podporah za električno energijo iz OVE, samooskrbe z električno energijo iz OVE, uporabe energije iz OVE v sektorju ogrevanja in hlajenja, upravnih postopkov itd.

Navedena direktiva je bila spremenjena z novo Direktivo (EU) 2023/2413 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 18. oktobra 2023 o spremembi Direktive (EU) 2018/2001, Uredbe (EU) 2018/1999 in Direktive 98/70/ES glede spodbujanja energije iz obnovljivih virov ter razveljavitvi Direktive Sveta (EU) 2015/652² (v nadaljnjem besedilu: Direktiva 2023/2413/EU), ki jo je potrebno prenesti v slovenski pravni red. Države članice morajo uveljaviti zakone in druge predpise, potrebne za uskladitev s to direktivo, najpozneje do 21. 5. 2025. Določene člene je bilo treba prenesti že do 1. 7. 2024, in sicer gre za člene, ki se nanašajo na izdajo upravnih dovoljenj za postavitve naprav na OVE.

Glede na vsebino, bodo določbe Direktive 2023/2413/EU prenesene s spremembo dveh zakonov, tj. s spremembo ZSROVE in Zakona o uvajanju naprav za proizvodnjo električne energije iz obnovljivih virov energije (Uradni list RS, št. 78/23, v nadaljnjem besedilu: ZUNPEOVE). Za namen prenosa členov Direktive 2023/2413/EU, ki jih je bilo potrebno prenesti do 1. 7. 2024, so bile že pripravljene prve spremembe ZUNPEOVE (Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o uvajanju naprav za proizvodnjo električne energije iz obnovljivih virov energije – ZUNPEOVE-A, EVA št. 2024-2570-0040.) Preostali členi, ki se nanašajo na izdelavo kartiranja, določitev prednostnih območij za pospešeno uvajanje OVE, sodelovanja javnosti pri določevanju teh območij ter izjeme pri presoji sprejemljivosti na naravo in presoje vplivov na okolje, pa so predmet predloga te spremembe ZUNPEOVE.

Poleg prenosa direktive se v predlogu spremembe zakona predlaga še spremembo glede dopustnih dodatnih prostorskih ureditev v območju državnega prostorskega izvedbenega akta, s katerimi se poleg predhodno nenačrtovanih prostorskih ureditev, ki so skladne z zakonom, ki ureja prostor, dopušča postavitve fotonapetostnih naprav tudi na objektih in napravah za proizvodnjo energije, torej ne le na objektih za proizvodnjo električne energije, kot je določeno v veljavnem ZUNPEOVE.

Spremembe so pripravljene upoštevajoč že pripravljene prve spremembe ZUNPEOVE-A, ki bodo predvidoma sprejete v oktobru 2024. Besedilo predloga sprememb je dostopno na spletni strani Državnega zbora (glejte dopolnjen predlog zakona na koncu dokumenta):

<https://imss.dz-rs.si/IMiS/ImisAdmin.nsf/ImisnetAgent?OpenAgent&2&DZ-MSS-01/3bd162efdc745f01848f7bdba32d39df3ed88ac1343ab4dcb4d7a87be75c27dd>

Podrobnejše obrazložitve sprememb so navedene pri vsakem posameznem členu.

¹ UL L št. 328 z dne 21. 12. 2018, str. 82

² UL L št. 2023/2413 z dne 31. 10. 2023

2. BESEDILO ČLENOV

1. člen

V Zakonu o uvajanju naprav za proizvodnjo električne energije iz obnovljivih virov energije (Uradni list RS, št. 78/23) se v 1. členu peti odstavek spremeni tako, da se glasi:

»(6) S tem zakonom se v pravni red Republike Slovenije delno prenaša Direktiva (EU) 2018/2001 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 11. decembra 2018 o spodbujanju uporabe energije iz obnovljivih virov (UL L št. 328 z dne 21. 12. 2018, str. 82), zadnjič spremenjena z Direktivo (EU) 2024/1711 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 13. junija 2024 o spremembi o spremembi direktiv (EU) 2018/2001 in (EU) 2019/944 glede izboljšanja zasnove trga električne energije v Uniji (UL L št. 2024/1711 z dne 26. 6. 2024, v nadaljnjem besedilu: Direktiva 2018/2001/EU), v delu, ki se nanaša na postopke izdaje dovoljenj, na postopke izdelave kartiranja, določitev prednostnih območij za pospešeno uvajanje obnovljivih virov energije, sodelovanja javnosti pri določevanju območij za pospešeno uvajanje obnovljivih virov energije ter izjeme pri presoji sprejemljivosti na varovana območja in presoje vplivov na okolje.«.

OBRAZLOŽITEV:

S prvim predlogom sprememb ZUNPEOVE (predlog zakona ZUNPEOVE-A) se je delno prenašala spremenjena Direktiva 2018/2001/EU in sicer nekateri členi, ki se nanašajo na postopke izdaje dovoljenj, katere je bilo potrebno prenesti do 1. 7. 2024. S predlogi te spremembe ZUNPEOVE-B pa se prenašajo tudi ostali členi, ki jih je potrebno prenesti do maja 2025. Z ZUNPEOVE-B dodatno prenašamo člene, ki se nanašajo na kartiranje OVE, prednostna območja uvajanja OVE, vključevanje javnosti ter izjeme pri presojah sprejemljivosti vplivov na naravo in presojah vplivov na okolje.

2. člen

V 2. členu se v prvem odstavku za 2. točko doda nova 3. točka, ki se glasi:

»3. območje za pospešeno uvajanje OVE je takšno potencialno prednostno območje, na kopnem ali morju ali v celinskih vodah, ki je določeno kot posebej primerno za postavitve naprav za proizvodnjo električne energije iz obnovljivih virov energije;«

Dosedanje 3. do 6. točka postanejo 4. do 7. točka.

OBRAZLOŽITEV:

S predlogom zakona se v ta člen prenaša določba spremenjene Direktive 2018/2001/EU, ki določa nov pojem »območje za pospešeno uvajanje obnovljivih virov energije«.

3. člen

V 5. členu se v tretjem odstavku za besedo »infrastrukture« doda besedilo »in pripadajočih naprav za shranjevanje energije na isti lokaciji«.

Četrti odstavek se spremeni tako, da se glasi:

»(4) Za pripravo prvega akcijskega programa in okoljskega poročila se izdela kartiranje območij obnovljivih virov energije (v nadaljevanju: kartiranje območij OVE), skladno s 5.b členom teg zakona.«

Peti odstavek se spremeni tako, da se glasi:

»(5) Ministrstvo, pristojno za prostor, v sodelovanju z ministrstvom, pristojnim za energijo, na podlagi poročila o izvajanju akcijskega programa in kartiranja območij OVE po potrebi, vendar najmanj ob

posodobitvi Celovitega nacionalnega energetskega in podnebne načrta pripravi prenovi akcijskega programa iz prvega odstavka tega člena.«

OBRAZLOŽITEV:

S predlogom zakona se prenašata nova člena 15b z naslovom »Kartiranje območij, potrebnih za nacionalne prispevke k skupnemu cilju Unije glede obnovljivih virov energije za leto 2030« in 15c z naslovom »Območja za pospešeno uvajanje obnovljivih virov energije« Direktive 2018/2001/EU, v katerih je določeno, da se poleg OVE naprav za proizvodnjo energije kartiranje in določitev območij izvede tudi za z njimi povezano infrastrukturo, kot so omrežja in objekti za shranjevanje, zato se v tretji odstavku 5. člena predlaga dodaten stavek »pripadajoče naprave za shranjevanje energije na isti lokaciji«. Iz četrtega odstavka 5. člena se umika določbe glede kartiranja, saj se za to področje kartiranja OVE v predlagani spremembi zakona uvaja novi člen 5.b z naslovom »kartiranje območij OVE«. Popravi se tudi določbo v 5. odstavku tako, da se prenova akcijskega programa pripravi najmanj ob posodobitvi NEPN, saj direktiva 2018/2001/EU določa, da se kartiranje posodobi najmanj ob posodobitvi NEPN, prenova akcijskega programa pa je vezana na kartiranje.

4. člen

Za 5. členom se doda nov, 5.a člen, ki se glasi:

»5.a člen

(območja za pospešeno uvajanje OVE)

»(1) Pri izdelavi akcijskega programa iz prvega odstavka tega člena se:

- pri določitvi območij za pospešeno uvajanje OVE daje prednost umetnim in grajenim površinam, kot so strehe in fasade stavb, prometna infrastruktura in njena neposredna okolica, parkirišča, odlagališča odpadkov, industrijska območja, rudniki, umetna celinska vodna telesa, jezera ali zbiralniki, obrati za čiščenje komunalne odpadne vode ter zemljišča, ki niso uporabna za kmetijstvo;
- območja za pospešeno uvajanje OVE prikaže ločeno od ostalih potencialnih prednostnih območij OVE, pri čemer morajo območja za pospešeno uvajanje OVE predstavljati dovolj homogena kopenska, celinsko vodna in morska območja, na katerih uvajanje naprav za proizvodnjo električne energije iz OVE ne bo imelo znatnih vplivov na okolje, in ki se ne nahajajo na ekološko pomembnih območjih in zavarovanih območjih narave, ki so pomembni za ohranjanje naravnih vrednot in biotske raznovrstnosti, lahko pa vključujejo umetne in grajene površine, ki se nahajajo na teh območjih, kot so strehe, parkirišča, prometna infrastruktura in podobno;
- pri določitvi območij za pospešeno uvajanje OVE uporabijo vsa primerna in sorazmerna orodja in nabori podatkov, da se ugotovi, na katerih območjih naprave za proizvodnjo energije iz obnovljivih virov ne bi imele znatnega vpliva na okolje, tudi karte občutljivosti za prostoživeče živali, pri tem pa se upošteva razpoložljive podatke v okviru razvoja usklajenega omrežja Natura 2000, tako glede tipov habitatov in vrst, zaščiteneh na podlagi predpisov, ki urejajo ekološko pomembna območja in posebna varstvena območja;
- se v okviru usmeritev za prostorsko in izvedbeno načrtovanje najmanj za območja za pospešeno uvajanje OVE določi tudi ustrezna pravila, vključno z učinkovitimi blažilnimi ukrepi, ki jih je treba sprejeti za postavitve naprav za proizvodnjo energije iz OVE in naprav za shranjevanje energije na isti lokaciji, kot tudi sredstev, potrebnih za priključitev takih naprav za shranjevanje na omrežje (v nadaljevanju: pravila in ukrepi na območjih za pospešeno uvajanje OVE), da se prepreči morebiten škodljiv vpliv na okolje ali, kadar to ni mogoče, da se ga znatno zmanjša, kadar je ustrezno, pri čemer se zagotovi sorazmerno in pravočasno izvajanje ustreznih blažilnih ukrepov, ki se morajo upoštevati pri urejanju prostora in rabi naravnih dobrin, da se zagotovi skladnost z varstvenimi usmeritvami in pravil ravnanja Uredbe o ekološko pomembnih območjih, skladnost z varstvenimi cilji in usmeritvami Uredbe o posebnih varstvenih območjih, ter da se prepreči ali doseže dobro ekološko stanje ali dober ekološki potencial v skladu s predpisi, ki urejajo področje voda;

(ZUNPEOVE-B - predlog za javno obravnavo, oktober 2024)

- morajo biti pravila iz prejšnje alineje prilagojena posebnostim posameznega območja za pospešeno uvajanje OVE, vrsti tehnologije za energijo iz obnovljivih virov, ki naj bi se uvedle na posameznem območju, ter ugotovljenemu vplivu na okolje.

(2) Pri izdelavi in sprejemanju akcijskega programa iz prvega odstavka tega člena se glede omogočanja sodelovanja javnosti in opredelitve javnosti, na katero bo določitev določenega potencialnega prednostnega območja imela vpliv, smiselno uporablja določila zakona, ki ureja varstvo okolja.

(3) Ministrstvo, pristojno za energijo, akcijski program iz prvega odstavka tega člena objavi na svetovnem spletu in na portalu državne uprave.«

OBRAZLOŽITEV:

S predlogom zakona se prenaša nov člen 15c Direktive 2018/2001/EU z naslovom »Območja za pospešeno uvajanje obnovljivih virov energije«. Vsebina tega člena se prenese v novi 5.a člen ZUNPEOVE.

V prvi odstavek je prenesena večina določil iz člena 15b(1), ki se nanašajo na določitev območij za pospešeno uvajanje OVE. Ker veljavni ZUNPEOVE že vsebuje določbe glede potencialnih prednostnih območij OVE, so »območja za pospešeno uvajanje OVE« (ki jih določa spremenjena direktiva) predvidena kot poseben del oziroma »podobmočja« potencialnih prednostnih območij. Na ta način se ne ruši strukture veljavnega ZUNPEOVE, saj se ohranja izdelava tematskega akcijskega programa za potencialna prednostna območja OVE, ki temelji na posodobitvi strokovnih podlag oziroma kartiranju. Pri tem pa se predpiše, kaj so in kako se določi območja za pospešeno uvajanje OVE. Direktiva namreč določa obvezo po določitvi takšnih območij, na katerih bo umeščanje okoljsko najbolj sprejemljivo (ob upoštevanju ostalih dejavnikov), saj se območja za pospešeno uvajanje OVE ne smejo prekrivati z zavarovanimi in ekološko pomembnimi območji oziroma morajo biti to območja, na katerih naprave za proizvodnjo električne energije iz OVE ne bodo imele znatnega vpliva. Obenem je treba postaviti pravila za umeščanje OVE naprav na teh območjih, kar je pomembno za uveljavitev izjem pri postopkih presojanja vpliva OVE naprav na okolje in naravo.

Direktiva 2023/2413/EU v tretjem odstavku 15c člena določa, da morajo biti načrti za pospešeno uvajanje obnovljivih virov energije javno dostopni. Prenos tega določila se predlaga z objavo na svetovnem spletu in na portalu državne uprave, kar lahko pomeni tudi objavo v PIS.

5. člen

Za novim 5.a členom se doda nov 5.b člen, ki se glasi:

»5.b člen

(kartiranje območij OVE)

(1) Za pripravo prvega akcijskega programa iz 5. člena tega zakona in okoljskega poročila, ministrstvo, pristojno za energijo izdelava kartiranje območij OVE, za izdelavo katerega se uporabi z novimi podatki aktualizirana v letu 2023 izdelana strokovna podlaga, ki določa potencial sonca in vetra za proizvodnjo električne energije ter analizo občutljivosti v povezavi s kriteriji ohranjanja narave, varovanja zdravja, varstva kulturne dediščine, upravljanja z vodami in drugimi pravnimi režimi. Za pripravo vsebine kartiranja območij OVE, ki bo podlaga za pripravo predlogov uredbe o najustreznejši varianti, pa najboljše razpoložljive in izvedbeni ravni prostorskega načrtovanja ustrezne podatke in strokovne podlage za načrtovanje fotonapetostnih naprav in vetrnih proizvodnih naprav ter njihovega priklopa na elektroenergetsko omrežje zagotovijo operaterji prenosnega in distribucijskega omrežja ter ministrstva vsako s svojega področja.

(2) Za namene izdelave kartiranja območij OVE se upošteva zlasti:

(ZUNPEOVE-B - predlog za javno obravnavo, oktober 2024)

- razpoložljivost energije iz obnovljivih virov ter potencial različnih vrst tehnologije na kopenski površini, podpovršini ter območjih morske ali celinske vode za proizvodnjo energije iz obnovljivih virov;
- predvideno povpraševanje po energiji ob upoštevanju morebitne prožnosti aktivnega prilagajanja odjema, pričakovanega povečanja energijske učinkovitosti ter povezovanja energetskega sistema;
- razpoložljivost ustrezne energetske infrastrukture, vključno z omrežji, napravami za shranjevanje in drugimi orodji prožnosti, oz. potencial za vzpostavitev oz. nadgradnjo take omrežne infrastrukture in naprav za shranjevanje;
- da se pri kartiranju izvede usklajevanje med vsemi ustreznimi nacionalnimi in lokalnimi organi in subjekti, vključno z operaterji omrežij;
- da se pri izdelavi kartiranja prednost daje večnamenski rabi območij OVE, ki morajo biti usklajeni s predhodno uporabo teh območij;
- da morajo biti območja OVE sorazmerna z ocenjenimi krivuljami in skupno načrtovano nameščeno zmogljivostjo tehnologije za pridobivanje električne energije iz OVE, določenimi v celovitem nacionalnem energetske in podnebnem načrtu.

(3) Ministrstvo, pristojno za energijo, po potrebi pregleda in posodablja kartiranje območij OVE iz prvega odstavka tega člena, ki se mora izvesti najmanj ob posodobitvi Celovitega nacionalnega energetskega in podnebnega načrta»

OBRAZLOŽITEV:

S predlogom zakona se prenaša določba spremenjene Direktive 2018/2001/EU, ki vnaša nov člen 15b z naslovom »Kartiranje območij, potrebnih za nacionalne prispevke k skupnemu cilju Unije glede obnovljivih virov energije za leto 2030«. Vsebinska tega člena se prenese v novi 5.b člen predloga zakona.

Strokovne podlage definiranja območij, primernih za OVE, so bile že izdelane in sicer se je v letih 2021 – 2023 izvajal projekt »RES Slovenija«. Navedeno orodje je z veljavnim ZUNPEOVE predvideno kot strokovna podlaga za pripravo akcijskega programa za potencialna prednostna območja. Pri tej strokovni podlagi pa ni bil ključnega pomena v projektu nastali kartografski rezultat, ampak je bil delovni sklop 2 projekta RES Slovenija pripravljen kot »metodološko sredstvo združevanja različnih slojev vhodnih podatkov«, ki ob vnosu ustreznih vhodnih podatkov o varstvenih režimih in o potencialu za proizvodnjo električne energije, omogoča »kartografski prikaz« (potencialnih) prednostnih območij OVE. Te strokovne podlage bodo glede na predlog spremembe zakona podlaga za izdelavo kartiranja območij OVE, ki bo nadalje podlaga za izdelavo tematskega akcijskega programa za določitev potencialnih prednostnih območij OVE (in njihovo podkategorijo - območja za pospešeno uvajanje OVE).

V predlog drugega odstavka se prenese določila iz 15b(2) člena, ki določajo, kaj je pri kartiranju potrebno upoštevati. To pomeni prednostno obravnavo večnamenske rabe območij, upoštevanje prožnosti in aktivnega prilagajanja odjema električne energije, povezovanja na elektroenergetski sistem glede na razpoložljivo infrastrukturo, upoštevanje možnosti shranjevanja energije in izdelavo kartiranja na način, da bo skladen s cilji iz NEPN.

Ker direktiva v četrtem odstavku 15b člena določa, da je potrebno strokovno podlago kartiranja OVE območij redno pregledovati in posodabljati, se v zadnji odstavek doda tudi določilo, da ministrstvo, pristojno za energijo, strokovne podlage kartiranja po potrebi pregleduje in posodablja, kar se mora zgoditi najmanj ob posodobitvi Celovitega nacionalnega energetskega in podnebnega načrta.

6. člen

V 6. členu se v prvem odstavku besedilo »prejšnjega člena« nadomesti z besedilom »petega člena tega zakona«.

OBRAZLOŽITEV:

Ker se s predlogom zakona vnašata nova 5.a in 5.b člen, se predlaga ustrezno spremembo šestega člena.

7. člen

Druga točka prvega odstavka 20. člena se spremeni tako, da se iz njega črtajo besedi »električne« in »električna«.

OBRAZLOŽITEV:

Veljavni ZUNPEOVE je v 20. členu dopolnil ureditev prvega odstavka 88. člena ZUreP-3 na način, da je omogočil postavitev fotonapetostnih naprav na območju, ki ga ureja državni prostorski izvedbeni akt, brez posebnega načrtovanja z O(P)PN. Če v državnem in lokalnem prostorskem izvedbenem aktu ni predvidena postavitev teh naprav, ki proizvajajo električno energijo z izrabo sončne energije, vključno s priključki na omrežje in povezano tehnično opremo in hranilniki, je možno postaviti tudi fotonapetostne naprave. To pomeni, da omenjenih naprav, katerih postavitev z državnim prostorskim aktom ni bila načrtovana, ni potrebno načrtovati z izvedbenimi akti.

To velja le v primeru, da se s državnim prostorskim izvedbenim aktom (primarno) načrtuje prometna infrastruktura ali objekti in naprave za proizvodnjo električne energije in objekti in naprave za oskrbo z električno energijo. S predlogom spremembe zakona pa to razširjamo tako, da bo to veljalo za objekte in naprave za proizvodnjo energije in objekte za oskrbo z energijo. Na ta način bi omogočili postavitev fotonapetostnih naprav tudi na drugih območjih, ki so prav tako primerna za postavitev fotonapetostnih naprav, širimo torej na energetska infrastrukturo.

8. člen

Naslov četrtega oddelka se spremeni tako, da se glasi: »4. oddelek: Posebnosti presoje vplivov na okolje«.

OBRAZLOŽITEV:

Ker se s predlogom zakona vnaša nov člen 28.aa, ki določa posebnosti presoje vplivov na okolje na območjih za pospešeno uvajanje OVE, ki veljajo tudi za vetrne proizvodne naprave, se predlaga sprememba naslova četrtega oddelka na način, da se iz njega črta sklic na fotonapetostne naprave.

9. člen

Za 28. členom se doda nov 28.aa člen, ki se glasi:

»28.aa člen

(Posebnosti presoje vplivov na okolje na območjih za pospešeno uvajanje OVE)

(1) Ne glede na zakon, ki ureja varstvo okolja, in Uredbo o posegih v okolje, za katere je treba izvesti presojo vplivov na okolje (Uradni list RS, št. 51/14, 57/15, 26/14, 105/20 in 44/22 – ZVO-2) se presoja vplivov na okolje ne izvaja za naslednje posege, ki se umeščajo na območju za pospešeno uvajanje OVE ter so skladni s pravili in ukrepi na območju za pospešeno uvajanje OVE:

- naprave za pridobivanje električne energije iz OVE,
- naprave za proizvodnjo električne energije iz OVE, vključno z napravami, ki združujejo različne vrste tehnologije za energijo iz OVE,
- nadomestitev stare zmogljivosti z novo v elektrarnah, ki pridobivajo električno energijo iz OVE,
- pripadajoče naprave za shranjevanje energije, ki se umeščajo na isti lokaciji kot naprave iz prejšnjih treh alinej tega odstavka,
- priključitev naprav iz tega odstavka na električno omrežje.

(2) Prejšnji odstavek ne velja za naprave, ki bodo verjetno imeli znatne vplive na drugo državo članico EU ali kadar tako zahteva druga država članica EU, ki bo verjetneje pomembneje prizadeta.

(3) Investitor naprave iz prvega odstavka pri pristojnem organu za izvedbo presoje sprejemljivosti na okolje vloži vlogo za preveritev skladnosti naprave s pravili in ukrepi na območjih za pospešeno uvajanje OVE na tistem območju za pospešeno uvajanje OVE, na katerega se naprava umešča. V vlogi zagotovi informacije o značilnostih naprave in njeni skladnosti s pravili in ukrepi na območjih za pospešeno uvajanje OVE, o morebitnih dodatnih ukrepih, ki jih je sprejel in o tem, kako ti ukrepi obravnavajo vplive na okolje.

(4) Na podlagi vloge iz prejšnjega odstavka pristojni organ izvede preveritev skladnosti naprav, na katere se nanaša vloga, s pravili in ukrepi na območju za pospešeno uvajanje OVE, ki veljajo za tisto območje za pospešeno uvajanje OVE, na katerem se postavitve naprav predvideva, ter ali bo postavitve naprav zelo verjetno povzročila znatne nepredvidene škodljive vplive, ki v postopku presoje sprejemljivosti akcijskega programa za potencialna prednostna območja OVE, v okviru katerega se je določilo območje za pospešeno uvajanje OVE, niso bili ugotovljeni. Pristojni organ v roku 15 dni od prejema vloge zahteva, da predloži dodatne razpoložljive informacije, ki so potrebne za izvedbo preveritve. Pristojni organ izvede tudi preveritev, ali bo poseg imel znatne vplive na okolje v drugi državi članici EU.

(5) Če pristojni organ v preveritvi iz prejšnjega odstavka ugotovi, da poseg ni skladen s pravili in ukrepi na območjih za pospešeno uvajanje OVE in bi lahko povzročil znatne nepredvidene škodljive vplive na okolje, ki v postopku določitve območja za pospešeno uvajanje OVE niso bili ugotovljeni, izda odločbo, v kateri ugotovi veliko verjetnost znatnih nepredvidenih škodljivih vplivov. V odločbi poda utemeljene razloge na podlagi jasnih dokazov, da bo naprava zelo verjetno imela nepredvidene škodljive vplive glede na občutljivost geografskega območja, na katerem se načrtuje, in ki jih ni mogoče ublažiti s pravili in ukrepi na območjih za pospešeno uvajanje OVE.

(6) Odločbo iz prejšnjega odstavka pristojni organ izda v roku 45 dni od prejema popolne vloge. V primeru, da zmogljivost naprave za proizvodnjo električne energije ne presega 150 kW in da gre za nadomestitev stare zmogljivosti z novo v napravah, ki proizvajajo energijo iz OVE, pa je rok iz prejšnjega odstavka 30 dni. Pravnomočna odločba se javno objavi na spletni strani pristojnega organa

(7) Če pristojni organ ne izda odločbe iz petega odstavka tega člena v roku iz prejšnjega odstavka, se šteje, da ni velike verjetnosti znatnih nepredvidenih škodljivih vplivov in investitor lahko nadaljuje s postopki pridobivanja dovoljenj za postavitve naprav. V primeru izdaje odločbe pa se izvede postopek presoje vplivov na okolje, kot ga predvideva zakon, ki ureja varstvo okolja. Odločba v postopku presoje vplivi na okolje se izda v roku šestih mesecev od izdaje odločbe iz petega odstavka tega člena, kadar je utemeljeno na podlagi izrednih okoliščin, pa se lahko ta rok podaljša za do šest mesecev.«

OBRAZLOŽITEV:

S predlogom zakona se prenaša nov člen 16a spremenjene Direktive 2018/2001/EU z naslovom: »Postopek izdaje dovoljenj na območjih za pospešeno uvajanje obnovljivih virov energije«, ki se v odstavkih (3), (4) in (5) nanaša na področje presoje vplivov na okolje (in naravo) na območjih za pospešeno uvajanje OVE. V direktivi 2018/2001/EU je določeno odstopanje od člena 2(1) direktive 2011/92/EU po izvedbi presoje vplivov na okolje. Za prenos se predlaga nov 28.aa člen.

S presojo vplivov na okolje se ocenijo vplivi načrtovanega posega na okolje. Namen presoje vplivov na okolje je preprečiti ali vsaj bistveno zmanjšati aktivnosti, ki imajo lahko pomembne škodljive vplive oziroma posledice na okolje. Prvi ukrep za zmanjšanje vplivov na okolje je že sama določitev območij za pospešeno uvajanje OVE, ki se določijo s tematskim akcijskim programom za izvajanje strategije za potencialna prednostna območja. Ta program je na podlagi zakona ki ureja varstvo okolja ter zakona, ki ureja prostor, predmet celovite presoje vplivov na okolje. Za naprave za proizvodnjo energije iz OVE, ki

se umeščajo na takšna območja in so skladna s pravili in ukrepi na območju za pospešeno uvajanje OVE, nadaljnjih presoj vplivov na okolje zato ni potrebno izvajati.

Za namen preveritve, da je načrtovan poseg res takšen, da je skladen s pravili in ukrepi, določenimi na tistem območju za pospešeno uvajanje OVE, na katerega se umešča, na podlagi določil direktive 2018/2001/EU predlagamo postopek, v katerem investitor naprave pripravi vlogo, v kateri to skladnost dokaže. To vlogo odda pristojnemu organu, ki opravi preveritev. Pristojni organ lahko ugotovi, da poseg ni skladen s pravili in ukrepi na območjih za pospešeno uvajanje OVE in bi lahko povzročil znatne nepredvidene škodljive vplive na okolje, ki v postopku določitve območja za pospešeno uvajanje OVE niso bili ugotovljeni, ali da bo verjetno imel znatne vplive na drugo državo članico EU. V tem primeru izda odločbo, v kateri to ugotovitev na podlagi dokazov utemelji.

To preveritev pristojni organ opravi v 45 dneh od datuma predložitve zadostnih informacij s strani investitorja, oziroma v 30 dneh v primeru manjših obratov moči do 150 kW. Če organ ne izda zavrnilne odločbe se šteje, da je poseg dovoljen z vidika njegovih pristojnosti (potrebno pa je pridobiti vsa potrebna dovoljenja). V nasprotnem primeru pa se nadaljuje s standardnim postopkom presoje vplivov na okolje, ki mora biti opravljena v šestih mesecih oziroma najkasneje v enem letu od izdaje odločbe. Odločba mora biti javno objavljena.

10. člen

Za 28.a členom se doda nov 28.b člen, ki se glasi:

»28.b

(presoja vplivov na naravo na območjih za pospešeno uvajanje OVE)

(1) Ne glede na zakon, ki ureja varstvo narave, in zakon, ki ureja prostor, se za umeščanje naprav iz prvega odstavka 28.a člena tega zakona ter za sprejem ali spremembo prostorskega izvedbenega akta za umeščanje naprav iz prvega odstavka 28.aa člena tega zakona ne izvede presoja sprejemljivosti njegovih vplivov oziroma posledic na območje Nature 2000, če se naprave načrtujejo na območjih za pospešeno uvajanje OVE in so skladne s pravili in ukrepi na območjih za pospešeno uvajanje OVE.

(2) Investitor naprav iz prvega odstavka 28.aa člena pri pristojnem organu za izvedbo presoje sprejemljivosti vplivov na naravo vloži vlogo, v kateri zagotovi informacije o značilnostih naprave in njeni skladnosti s pravili in ukrepi na območju za pospešeno uvajanje OVE, na katerem se naprava načrtuje, ter o morebitnih dodatnih ukrepih, ki jih je sprejel in o tem, kako ti ukrepi obravnavajo vplive na naravo.

(3) Na podlagi vloge iz prejšnjega odstavka pristojni organ izvede preveritev skladnosti naprave s pravili in ukrepi na območju za pospešeno uvajanje OVE, ki veljajo za tisto območje za pospešeno uvajanje OVE, na katerem se postavitve naprave načrtuje, ter ali bo postavitve naprave zelo verjetno povzročila znatne nepredvidene škodljive vplive na območje Nature 2000, ki v postopku presoje sprejemljivosti akcijskega programa za potencialna prednostna območja OVE, v okviru katerega se je določilo območje za pospešeno uvajanje OVE, niso bili ugotovljeni. Pristojni organ v roku 15 dni od prejema vloge zahteva, da predloži dodatne razpoložljive informacije, ki so potrebne za izvedbo preveritve.

(4) Če pristojni organ v preveritvi iz prejšnjega odstavka ugotovi, da prostorski izvedbeni akt ali poseg ni skladen s pravili in ukrepi na območjih za pospešeno uvajanje OVE in bi lahko povzročil znatne nepredvidene škodljive vplive na območje Nature 2000, ki v postopku določitve potencialnega prednostnega območja niso bili ugotovljeni, izda odločbo, s katero ugotovi veliko verjetnost znatnih nepredvidenih škodljivih vplivov. V odločbi poda utemeljene razloge na podlagi jasnih dokazov, da bo naprava zelo verjetno imela nepredvidene škodljive vplive glede na okoljsko občutljivost geografskega območja, na katerem se načrtuje, in ki jih ni mogoče ublažiti s pravili in ukrepi na območjih za pospešeno uvajanje OVE.

(5) Pristojni organ izda odločbo iz prejšnjega odstavka v roku 45 dni od prejema popolne vloge. V primeru, da zmogljivost obrata za proizvodnjo električne energije ne presega 150 kW, in da gre za nadomestitev stare zmogljivosti z novo v napravah, ki proizvajajo energijo iz OVE, je rok iz prejšnjega stavka 30 dni. Po pravnomočnosti odločbe pristojni organ javno objavi povzetek izreka odločbe na svojih spletnih straneh.

(6) Če pristojni organ ne izda odločbe iz petega odstavka tega člena v roku iz prejšnjega odstavka, se šteje, da ni velike verjetnosti znatnih nepredvidenih škodljivih vplivov in investitor lahko nadaljuje s postopki umeščanja naprave. V primeru izdaje odločbe pa se izvede postopek presoje vplivov na naravo, kot ga predvidevata zakon, ki ureja varstvo narave oziroma zakon, ki ureja prostor. Odločba v postopku presoje vplivi na naravo se izda v roku šestih mesecev od izdaje odločbe iz petega odstavka tega člena, kadar je utemeljeno na podlagi izrednih okoliščin, pa se lahko ta rok podaljša za do šest mesecev.

OBRAZLOŽITEV:

S predlogom zakona se prenaša določba spremenjene Direktive 2018/2001/EU, ki vnaša nov člen 16a z naslovom: »Postopek izdaje dovoljenj na območjih za pospešeno uvajanje obnovljivih virov energije«, ki se v odstavkih (3), (4) in (5) nanaša na področje presoje vplivov na naravo (in okolje) na območjih za pospešeno uvajanje OVE. V direktivi je določeno odstopanje od člena 6(3) direktive 92/43/EGS v delu izvedbe presoje vplivov na naravo in sicer na območje Natura 2000. Za prenos se pripravi nov 28.b člen ZUNPEOVE.

S presojo sprejemljivosti nekega projekta oziroma posega na naravo se ocenijo vplivi načrtovanega posega. Presoja sprejemljivosti na varovana območja je presoja sprejemljivosti oziroma presoja posledic prostorskega akta glede na varstvene cilje varovanih območij v skladu s predpisi, ki urejajo varstvo narave. Ta presoja se izvede v okviru sprejemanja tematskega akcijskega programa za določitev potencialnih prednostnih območij (v okviru katerega se določi tudi območja za prednostno umeščanje OVE), skladno z zakonom, ki ureja prostor. Pripravlavec prostorskega strateškega akta (kamor spada tematski akcijski program) pridobi mnenje zavoda, pristojnega za ohranjanje narave, o verjetnih pomembnih vplivih na varovana območja in o obveznosti presoje sprejemljivosti na varovana območja.

Prvi in najpomembnejši ukrep za zmanjšanje vplivov na naravo je torej že sama določitev območij za pospešeno uvajanje OVE. Pri določitvi teh območij je potrebno medresorsko in širše sodelovanje, da se pride do takšnih območij, ki so za umestitev OVE naprav najbolj sprejemljivi in ne ležijo na ekološko pomembnih območjih in zavarovanih območjih narave, ki so pomembni za ohranjanje naravnih vrednot in biotske raznovrstnosti. V okviru določitve območij se pripravi tudi pravila in ukrepe za umeščanje OVE na ta območja.

S prenosom spremenjene Direktive 2018/2001/EU, se vzpostavlja pravilo, da presoje sprejemljivosti vplivov na naravo na območjih za pospešeno uvajanje OVE ni potrebno izvesti za naprave (tako na nivoju plana kot na nivoju posega), ki se umeščajo na območjih za pospešeno uvajanje OVE in ki so skladni s pravili in ukrepi na območjih za pospešeno uvajanje OVE.

Za namen preveritve, da je načrtovan poseg res takšen, da je skladen s pravili in ukrepi, določenimi na tistem območju za pospešeno uvajanje OVE, na katerega se umešča, investitor naprave pripravi vlogo, v kateri to skladnost dokaže. To vlogo odda pristojnemu organu, ki opravi preveritev. Pristojni organ lahko ugotovi, da poseg ni skladen s pravili in ukrepi na območjih za pospešeno uvajanje OVE in bi lahko povzročil znatne nepredvidene škodljive vplive na okolje, ki v postopku določitve območja za pospešeno uvajanje OVE niso bili ugotovljeni. V tem primeru izda odločbo, v kateri to na podlagi dokazov utemelji.

To preveritev pristojni organ opravi v 45 dneh od datuma predložitve zadostnih informacij s strani investitorja, oziroma v 30 dneh v primeru manjših obratov moči do 150 kW. Če organ ne izda zavrnilne odločbe se šteje, da je poseg dovoljen z vidika njegove pristojnosti (potrebno pa je pridobiti vsa potrebna dovoljenja). V nasprotnem primeru pa se nadaljuje s predpisanimi postopki presoj sprejemljivosti na

(ZUNPEOVE-B - predlog za javno obravnavo, oktober 2024)

naravo, ki pa morajo biti opravljeni v šestih mesecih oziroma najkasneje v enem letu od izdaje odločbe. Odločba mora biti javno objavljena.

11. člen

V 81. členu se naslov spremeni tako, da se glasi: »(priprava kartiranja območij OVE in akcijskega programa)«

V prvem odstavku se besedilo »v 12 mesecih po uveljavitvi tega zakona« nadomesti z besedilom: »do 21. februarja 2026«.

V prvem odstavku se besedilo »četrtga odstavka 5. člena tega zakona« nadomesti z besedilom: »prvega odstavka 5.a člena tega zakona«

Doda se nov tretji odstavek, ki se glasi:

»(3) Prvo kartiranje iz prvega odstavka 5.a člena ministrstvo, pristojno za energijo, pripravi najkasneje do 21. maja 2025.«

OBRAZLOŽITEV:

Predlaga se sprememba in dopolnitev petega člena na način, da se vanj prenesejo zahteve direktive oziroma obvezni roki za izdelavo kartiranja (člen 15.b direktive) ter pripravo akcijskega programa (člen 15.c direktive).

12. člen (začetek veljavnosti)

Ta zakon začne veljati petnajsti dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

OBRAZLOŽITEV:

Člen določa rok uveljavitve spremembe zakona.